

figt i denne Henseende end Byens Kommunalbestyrelse. En ganske anden Sag er det, naar der foreligger et Forslag som det nærværende for Rigsdagen til Overveielse, eller naar der kommer et Lovforslag til Rigsdagen om Udførelsen af et saadant offentlig Arbeide, og deri indeholdes Bestemmelser om forskjellige Kommuners og Egnes Bidrag til dette Arbeides Udførelse, og det Bidrag, som Statskassen skal hde, thi da er det en aldeles urigtig Betragtningssaaade, naar man vil stille sig ligeoverfor de forskjellige Parter, der ville være beclagtige i dette Foretagende, som en Kontrahent overfor en Kontrahent. Det er et aldeles falsk Standpunkt; dersom vi stode ligeoverfor en fremmed Magt, overfor en Kapitalist, som vi havde at kontrahere med, da var det en ganske anden Sag, da var det et reent Kontraktforhold; men ethvert saadant Forhold som det heromhandlede er undergivet Lovgivningsmagten, og det er den, som træffer Bestemmelse, undersøger, hvad der er Ret og billigt, og gjør de Forslag, som man finder hensigtsmæssige. — Vilde man have den ringeste Betænkelse ved, dersom man fandt, at det Bidrag, der var foreslaaet, var for lidet, da at forhøje det, eller vilde man ansee et saadant Arbeides Udførelse for bunden til, at enkelte Kommuners Repræsentanter dertil havde givet deres Samtykke? Det vilde i høi Grad virke fordærveligt for Fremme af saadanne Foretagender og indskrænkende for selve den Lovgivende Magt. Men hvad der i denne Henseende kan være mere oplysende end disse almindelige Betragtninger, det er den Fremgangsmaade, man har brugt i lignende Tilfælde; vi have nemlig givet forskjellige Love om Udførelsen af saadanne Arbeider, som ved Siden af den almene Interesse for Staten have havt særlig Interesse for enkelte Egne, og i disse Tilfælde er det gennem Lovgivningsmagten blevet bestemt, hvormeget der skulde bidrages af Enhver i saa Henseende. Vi have saaledes ved Lov af 8de Marts 1856 om Anlæg af en Kanal ved Løgstør uden videre bestemt, at Thisted og Nykjøbing Kjøbstæder, saavel som Herreberne, skulle bidrage, Nogle $\frac{2}{9}$, Andre $\frac{2}{9}$, atter Andre $\frac{2}{18}$ og $\frac{1}{18}$ osv., og alle disse Bestemmelser gavede vi, uden at der var

Spørgsmaal om, at der fra vedkommende Repræsentanters Side skulde være givet Samtykke til Udredelsen af disse Udgifter. Paa samme Maade forholdt Rigsdagen sig ved Loven af 30te Januar 1861 om Farten paa Gudenaalen, der bestemmer i § 4, at Randers Kjøbstad skal udrede 39 pCt., Randers Havn 6 pCt., Randers Amt 8 pCt. osv.; vi have altid, naar saadanne Sager have ligget for, behandlet dem saaledes, at den Lovgivende Magt stod overfor et saadant Arbeides Udførelse i dens Heelhed, at der toges Hensyn til de foreliggende Omstændigheder og derefter bestemtes, hvad man fandt, at der i denne Henseende passende kunde udredes. Mig forekommer det naturligt, at naar man gjerne ønsker et Arbeide gennemført, der er af sær Vigtighed for en Kommune, og den gjør et Tilbud om at faae det udført, man da tager i Betragtning de Banffeligheder, der kunne stille sig i Veien for at give sit Samtykke til at gaee ind paa Kommunens Tilbud; men at man derimod, naar den Betragtning vinder Indgang, at det er et almeennyttigt Foretagende, da betragter Sagen uafhængig og overveier, om det, der er foreslaaet, er passende og stemmende med de almindelige Regler, man vil følge. Jeg finder derfor, at der er Anledning for Thinget til at gaee ind paa dette Udvælgsforslag, og kan paa ingen Maade finde, at vi her afvige fra den Fremgangsmaade, som Lovgivningsmagten hidtil har brugt ved Behandlingen af saadanne Sager. Den ærede Rigsdagsmand (Ville), der navnlig har gjort en modsat Anskuelse gjældende, har sagt, at naar man var gaaet ud paa at betragte det som et reent Landeveisarbeide, kunde han have fundet sig deri, og da vilde han ikke have havt Noget derimod; jeg vil bede ham ikke at tage mig det ilde op, naar jeg anmoder ham om hellere at gaee i denne Retning i sit Forslag til tredje Behandling og lade de 10,000 Rdl. fra Nykjøbing reent falde bort; thi da vil Spørgsmaalet efter hans Forklaring ligge reent for, men at ville bestemme, at Kjøbstaden først skal udrede et Bidrag af 30,000 Rdl., og dernæst paalægge den de yderligere Bidrag, der ville følge af andre Bestemmelser, vil efter min Formening være urigtigt. Vi maae som sagt betragte Sagen frit, som den foreligger, betragte